

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročnina znaša: celoletna 4 K, poluletna 2 K, četrtletna 1 K; posamezna šte. 10 vin.

Uredništvo in upravništvo: Kopitarjeva ulica šte. 6

Izhaja vsak petek

Št. 25.

V Ljubljani, 19. maja 1916.

Leto XI.

25letnica Leonove okrožnice o delavskem vprašanju.

Dne 15. majnika 1916 je preteklo 25 let, ko je izdal papež Leon XIII. svojo okrožnico o delavskem vprašanju.

Konec osmega in pričetek devetega desetletja minulega stoletja je videl dobo velikega socialnega in političnega vrvjenja; dobo gospodarskega napredka, lahko se reče: preobrat gospodarskega življenja. Kapitalizem je bil na tem, da prevzame gospodarstvo nad državo in nad družbo, da obe podjarmi. Proti tej nakani je nastopil odpor posebno med delavstvom. Liberalizem: zaščitnik samoljubnosti, oderuštva in vseh koristi denarnih bisag je nečuveno zatiral delavstvo, ki se je postavilo na bran pod vodstvom socialne demokracije, detetom divjega zakona med liberalizmom in kapitalizmom. Liberalizem je pospeševal in podpiral gospodarstvo kapitalizma, socialna demokracija je pa organizirala diktaturo proletariata, razlastitev razlastiteljev.

Države si v teh zmedah in v teh nasprotujočih si mnenjih niso mogle pomagati, dasi so se tudi njim majala tla. Prvotno so s policijo in z orožjem ščitile kapitaliste, a zato se je obrnila besnost množic proti njej; a nato je prepustila država torišče obema nasprotnikoma.

Družba še ni bila razdeljena v dva tabora. Naj je tudi liberalizem s svojimi napačnimi in hinavskimi nauki zastupil v visoki meri vest in moralo javnosti, krščanske npravnostne postavle ni mogel popolnoma izločiti.

Pod vplivom postav krščanske npravnosti so se našli v vseh kulturnih državah možje bistrega uma, jasnega pogleda in toplih src, ki so se zavzemali za izenačenje po načelih socialne

pravičnosti. Gotovo ni slučaj, da so naglašali potrebo socialne pravičnosti in socialnih preosnov izpoznavalci in nasledniki apostolov. Škof Ketteler v Nemčiji, kardinal Manning v Angliji sta pričela pogumno boj tako proti kapitalizmu kakor tudi proti socialističnim krivim naukom, a tudi proti nedelavnosti države v velikem boju delavstva za svobodo in za obstoj.

Napočil je 15. majnik. Svet je bral okrožnico papeža Leona XIII. o delavskem vprašanju. Ves svet je napeto in željno pričakoval to naznanilo: sovražnik in prijatelj. Kaj poreče glavar sv. Cerkve v Rimu, na katero stran se postavi, kaj predlaga? In govoril je papež, jasno in nedvoumno, resno in prisrčno, kakor govori oče revežev in zatirancev, kot visoki sodnik pravičnosti, kakor more govoriti božji vodnik človeštva.

Takoj uvodoma je označil papež Leon XIII. v nekaterih krepkih stavkih jasno vzroke in posledice socialnih preobratov:

»Preobrati minulega stoletja so uničili stare zadruge delavskih slojev, nobeno nadomestilo se ni ustanovilo. Država se je vedno bolj iznebila obleke krščanske npravnosti in nazora, tako se je zgodilo, da se je izročila obrt in delo polagoma brezsrčnosti bogatih posestnikov in neukrotljivi pohlepnosti konkurence osamljeno in brez brambe. Denarne umetnosti modernega oderuštva so se pridružile, da so še povečale zlo. Cerkev je sicer velikokrat obsodila oderuštvo, a nadaljuje ga nenasiten kapitalizem pod drugo krinko. Proizvaja in trgovina je postala skoraj monopol nekaterih; tako je nekaj čez mero bogatih ljudi delavski stan upreglo skoraj v suženjski jarem.«

Papež Leon XIII. pa ni obrazložil zgolj vzrokov in posledic socialnega

preobrata, z jasno sodbo je odkril tudi napačna pota in pokazal stezo, ki odpira izhod iz zmot in blodenj časa.

Krasne besede je posvetil rodbini: ustanovil jo je Bog, starejša je, kot vsaka druga skupina, stoji nad državo in upravičeno zahteva od nje, naj jo spoštuje in brani. »Socializem, ki odpravlja skrb staršev, da uvede splošno skrb po državi, greši nad naravno pravico.« Dostojnost delavcev brani papež: »V delavcih naj se ne vidijo sužnji, naj se ne postopa ž njimi tako, njih osebna dostojnost, plemenitenost po njih dostojnosti kot kristjani, se mora vedno smatrati za sveto stvar.« Pozornost obrača na vprašanje delavnega časa, plači, delavski pogodbi. O koalicijski (združevalni) svobodi pravi: »Država nima pravice, da prepove obstoj organizacije, ker ta temelji na npravnem pravu, ki ga država ne more izpreminjati, marveč je poklicana, da se pripozna.

Država je dolžna pomagati delavcu, kakor je tudi ona dolžna, da sodeluje na dobrobitu delavstva: »Vlade držav naj s postavami in z odredbami, delavci, za katerih usodo gre, naj zastopajo postavnim potom svoje koristi; naj se pa nad tem vedno bolj širi prepričanje, da se morata predvsem zopet oživeti krščanski nazor in npravnost, ker sicer še tako modri in mnogo obetajoči ukrepi ne ustvarijo resničnega blagostanja.«

25 let je minulo, ko je izšla okrožnica papeža Leona XIII. Svet se je od takrat zelo izpremenil. Tudi položaj delavcev je drugačen. Kdo hoče, kdo more zanikati, da je tozadevno največ pripomogel nastop papeža Leona XIII. Mi delavci smo hvaležni in ostanemo hvaležni delavskemu papežu Leonu XIII.!

Ljubljana, 14. majnika 1916.

Dunajsko časopisje se peča zadnje dni s preskrbo z živili. Brez izjeme zahteva, naj se sedanje razmere izpremenijo. Ta kritika je zelo potrebna in dokazuje, da je padlo tisto načelo, naj se ne piše o pomanjkljivosti preskrbe z živili, češ, da bi tako pisanje škodilo našemu ugledu v inozemstvu in da bi kritika preskrbovalnih naprav podkopavala njih avtoriteto.

Dejstva so prisilila dunajsko občino, da je odločno nastopila pri nižjeavstrijskem namestništvu, da se »začasna motitev preskrbe z živili odpravi in se je pritožila proti poslovanju po vladi postavljene družbe »Miles« in zahtevala, naj vlada hitro in odločno posreduje. Načelniki strank so pa sklenili soglasno, da resno in upravičeno zahtevajo, naj se poveri preskrba z živili centrali, v kateri bodo zastopani vsi krogi preživljenske obrti in trgovine z živili; torej res strokovnjaki, in naj bodi zastopan konzument, pred vsem dunajski, po svojih izvoljenih zastopnikih.

Če se zdaj, ko traja vojska že dve leti, stavijo take zahteve, pač vsa stvar ne gre dobro, dasi je dobilo glede na organizacijo preskrbe z živili vse polno aktov, ukrepov, groženj itd. Mnogo se je grešilo, to dokazuje pisanje in dogodki minulega tedna.

Pri nas je nekoliko boljše; ampak letanja in zamude časa tistim, ki niso doma nakopičili živil, je tudi dosti. Kako more oženjena delavka v sedanjih časih nakupovati živila je vprašanje, o katerem bi se napisalo lahko razmišljanja, ki bi zasegla prostor vseh dozda izišlih števil našega lista, pa bi še ne povedali vsega.

Dve stvari sta mogoči: ali je premalo živil, ali jih je dovolj, a so tako

razdeljena, da jih eni sloji ne dobe, drugi so jih pa nakopičili, da špekulirajo in pa da se obvarujejo stradanja. V prvem slučaju se mora, kar imamo, razdeliti tako, da dobe vsi sicer manj, a ne tako, da ne dobi eden ničesar, drugi pa več kot preveč. V drugem slučaju se mora pač zahtevati, naj se dožene, kje so živila nakopičena, ker kadar gre za obstoj in življenje skupnosti, se mora pač posameznik ukloniti obstojnim koristim skupnosti: družbe.

× × ×

Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani (predsednik prelat Kalan) je izdalo za časa vojske do 1. majnika t. l. v obče koristne vojne namene v blagu in denarju vsoto 69.969 K 50 vin.

Najvišje cene krompirju. Izšel je ukrep, ki določa od 1. junija dalje najvišje cene krompirju.

Skrite zaloge mesa. V Hamburgu so našli pri mesarju Sommler 10.000 funtov skritega mesa, ki so ga zaplenili. V Ljubljani se je tudi svojčas govorilo o skritih zalogah masti itd. pri mesarjih, govoricam seveda ne verujemo, a odločna in temeljita preiskava obenem pri vseh mesarjih bi že dognala, če so bile govorice utemeljene ali ne.

Kdaj naj se sklepajo zakoni? Znano je, da število rojstev ne pada samo na Francoskem. Tudi v Avstriji in v Nemčiji se to že čuti in pozna se že tudi na deželi, kakor po mestih. Pri nas tudi, čemur se ne čudimo, pa sicer ojstra, vestna in natančna cenzura ni nikdar čutila potrebe, da zabrani gotovo vrsto inseratov, ki priporočajo predmete, kakršnih bi ne bilo treba priporočati. Saj n. pr. v Ljubljani prodajajo že brivci in ne samo lekarnarji predmete zloglasne takozvane higijenične manufakture. Na drugi strani se je pa gotovo časopisje tudi pri nas precej zavzemalo za omejitev rojstev. Omejitev rojstev pri popolnem slastnem uživanju je sad modernega brezverstva. Do-

kler je družbo preveval zdravi duh krščanske etike in morale, tega vprašanja svet ni poznal. Pred vojsko so na to nevarnost družbe opozarjali kakor neradi katoliški pisatelji, pozneje so pričeli na Francoskem, ki jim je že tekla voda v grlo, opozarjati nanj tudi tisti Francozi, ki so vrgli Boga in križ iz šol, ki so oropali katoliško cerkev njenih pravic. Zdaj, ko kosi vojska tako strašno veliko moških življenj, skrbi državnike in tiste, ki se pečajo z družboslovjem, kaj da bo in zakaj je pred vojsko že pričelo padati število rojstev. To so sicer stvari, ki bi se odpravile čez noč, če bi se družba vrnila k svojemu Bogu in če bi se pokorila katoliškim naukom, a ker ime katoliško in krščansko nekaterim ljudem tako neizmerno smrdi, zato prihajajo s polovičnimi sredstvi. Zdaj se precej piše o tem, v kateri starosti naj bi se smeli ljudje poročati. Pravijo, da se ljudje zdaj ženijo in može v dobi, ki ni več primerna rojstvu otrok. Veliko zdravnikov je izjavilo zadnje čase, da obžalujejo, ker se oženi v velikih mestih veliko mož šele takrat, ko jim pešajo že njih telesne moči. O deklicah pa pravijo, da se omože bodisi prekmalu ali pa prepozno. Naša avstrijska postavodaja določa, da se sme skleniti zakon z dopolnjenim 14. letom, pri- stavlja pa takoj, da dokler ne postane dotičnik polnoleten, to je da doseže 24 let, mora privoliti v zakon njegov postavljeni varuh (oče). Vojaki morajo do- služiti svojo triletno službeno dobo in se med tem časom ne smejo ženiti. Častniki morajo založiti visoko varščino, da jim dovoli ženitev njih vojaška oblast. Tudi sicer so v raznih kategorijah državnim in tudi zasebnim usluž- bencem stavljenе meje glede na skle- panje zakona, kar gotovo glede na za- rod ni zdravo, a škodljivo tudi sicer v nravnem oziru. Starost 14. let pride glede na sklepanje zakona v poštev le pri deklicah, a v taki nežni starosti se pri nas redkokdaj katera omoži; ker

Karavana.

Viljem Hauff.

Pride mi naproti v hiši star mož s sivo brado in z dolgim nosom. Povem mu, da iščem modrega Muleja, pove mi, da govorim z njim. Prosim ga, naj mi svetuje, kaj naj storim z mrtveci in kako naj jih spravim z ladje. Odgovori mi, da so mornarji radi kakega zločina najbrže začarani na morje, misli, da se čarovnija razvozlja, če jih pripeljemo na kopno zemljo; to se pa ne more zgoditi drugače, kot da se odstranijo deske, na katerih leže. Po božji in človeški pravici je ladja z vsem tovorom moja, ker sem jo takorekoč našel; a vse naj zelo skrivam, njemu pa nekaj darujem od svojega bogastva; pomagati mi hoče zato s svojimi sužnji odpraviti mrličje. Obljubim mu, da ga bogato obdarujem. Odrinemo s peterimi sužnji preskrbljeni z žagami in sekirami na ladjo. Med potjo naju je Mulej zelo hvalil, ker sva obvila jadra z izreki korana, ker le to je naju rešilo.

Precej zgodaj je bilo, ko privesla- mo do ladje in se podamo na njo. Pri-

čeli smo takoj delati, čez eno uro so le- žali že štirje mrličji v čolnu. Sužnji so odveslali z njimi, da jih pokopljejo. Ko se vrnejo, pripovedujejo, da mrtvecev niso pokopali. Takoj so namreč razpadli v prah, ko so jih položili na zemljo. Odžagavali smo dalje mrtvece, zvečer so se nahajali že vsi na zemlji; na kro- vu je ostal le še na jadriku pribit mož. Zaman smo izdirali žebelj iz lesa, no- bena sila ga ni niti za las premaknila. Nisem vedel, kaj naj storim, jadriku ne moremo odsekati in prepeljati na zemljo. Iz te zadrege nam pomaga Mu- lej. Poslal je sužnja na suho in mu za- povedal, naj prinese lonec prsti. Ko jo je prinesel suženj, je govoril čarovnik skrivnostne besede in je posul zemljo na mrličjevo glavo. Mrlič je takoj odprl oči, globoko je zdihnil, rana zadana po žeblju je pričela krvaveti. Izlahka smo mu potegnili žebelj, ranjenec se je zgrudil nekemu sužnju v naročje.

»Kdo me je pripeljal sem?« je re- kel, ko se je nekoliko odpočil.

Mulej pokaže na me. Stopim k njemu. Reče mi:

»Hvala ti, neznani tujec; rešil si me dolgega trpljenja. Petdeset let jadra moje truplo po teh valovih, duša moja je bila zakleta, da se je morala povr- niti vsako noč vanj. Zdaj se je pa do- taknila moja glava zemlje, spravljen se zdaj lahko vrnem k svojim očetom.«

Prosim ga, naj mi vsaj pove, kako je prišel v tako strašno stanje. Rekel je:

»Pred petdesetimi leti sem bil mo- gočen, ugleden mož. Stanoval sem v Alžiru. Pohlep po dobičku me je zape- ljil, da sem oborožil ladjo in da sem postal morski ropar.

Nekaj časa sem ropal. Enkrat sem sprejel na krov nekega derviša, ki je hotel potovati zastonj. Jaz in moji to- variši smo bili surovi ljudje, spoštovali nismo svetega moža, še norčevali smo se z njim. Ko mi je enkrat s sveto go- rečnostjo očital moje grešno življenje, me je ponoči v moji kajiti premagala jeza, ko sva v moji kajiti s krmarjem veliko pila. Zdivjal sem nad tem, kar mi je rekel derviš, česar bi si ne bil pu- stil reči od nobenega sultana. Zdirjal sem na krov in ga zabodel. Ko je umi-

deklet pač še pri nas v tej dobi ne dozorijo, saj je še otrok. Zdravniki sodijo, da so sposobna dekleta v srednji Evropi za zakon šele v starosti 18 do 19 let, če jih nočemo izpostaviti največji nevarnosti, ako postanejo matere. Švicarska postavodaja vpoštevajo okolnost in določa, da se dekleta pred dovršenim 18. letom ne sme omožiti. Učenjaki niso edini, kdaj naj bi se ženili mladeniči ali pa mladi mošje. Profesor Förster se na primer zavzema za to, naj se moški ženijo v poznejši starosti, da se preprečijo lahkomišljeni zakoni. Vpoštevati se pa mora, in to povsod, ne samo v mestih, marveč tudi na deželi, da ravno pozno sklenjeni zakoni povzročajo divje zakone, spolne bolezni, ki zastrupljajo cele rodove in ki se prenesejo na žene in na otroke. To govori za to, da ne kaže postaviti moškim previsoke starostne meje za sklepanje zakonov. V novejši dobi se zato zelo priporoča, naj se zniža starostna meja moških glede na sklepanje zakonov. Priporoča se, naj se smejo možiti v osrednji Evropi dekleta z dopolnjenim 18., moški pa, ko dopolnijo 20. leto, da se tako doseže tisto število rojstev, ki ga zahteva obstoj države. Kažejo na balkanske države, na Srbijo in Bolgarijo, kjer se rodi v Evropi primeroma največ otrok: 45 na tisoč; ženijo se tam v starosti 17 do 19 let fantje in dekleta. Seveda so tam razmere drugačne kot pri nas, kjer zasluži človek toliko, da more preživeti sebe in družino za silo, šele v poznejši dobi. Tisti, ki se zavzemajo, naj se moški, recimo z 20. letom, ženijo, pravijo tudi, naj bo nevesta nekaj let starejša kot ženin in zahtevajo, naj država primerno podpira take mlade zakone. To vprašanje je zdaj silovite važnosti, ker lahko predrugači dosedanja ustroj družbe, a če se to, kar se priporoča, tudi udeje, je pač drugo vprašanje. Družba se mora zdraviti pri korenini: mogoče je pa to le, če se vrne k Bogu in spoštuje božje nauke.

ral, je preklel mene in moje moštvo, da ne bomo umrli in ne živeli, dokler svoje glave ne položimo na zemljo. Derviš je umrl, vrgli smo ga v morje in zasmehevali njegove groznje; a še tisto noč so se uresničile njegove besede. Del mojega moštva se je uprl. Divje smo se bojevali, dokler niso podlegli moji pristaši in dokler niso pribili mene na jadralnik. Na svojih ranah so pa umrli tudi uporniki; kmalu je bila moja ladja le velik grob. Tudi moje oči so ugasnile, nehal sem dihati, mislil sem, da umrjem. Bil sem pa le otrpjen do tiste ure, prihodnje noči, ko smo vrgli derviša v morje. Takrat smo se vsi prebudili, vrnilo se je življenje, a ničesar drugega nismo mogli početi in govoriti kot v tisti usodni noči. Tako smo jadrali petdeset let po morju. Živeli nismo, mrtvi nismo bili, ker nikdar nismo prijadrali do zemlje. Vsako noč smo jadrali z divjim veseljem v vihar; upali smo namreč, da se le razbije ladja ob kaki čeri in da odpočijemo glavo na dnu morja. Ni se nam posrečilo. Zdaj bom umrl. Še en-

Upravno sodišče o vzdrževalninah za svoje vpoklicanih vojakov.

Upravno sodišče je zdaj objavilo važne odločbe o vzdrževalnini ali drž. podpori za svoje vpoklicanih. Odločbe so načelne važnosti; kažejo namreč, da so nižje inštanice prošnje strank večkrat nezakonito vračale in zato dajejo odločbe gotova načelna navodila za bodoče podeljevanje podpor. Prvo in temeljno načelo je v odločbah to: vzdrževalnina in miloščina, ampak zakonita pravica svojcev vpoklicanega moškega. To se pravi: Vzdrževalna komisija ne more poljubno dati ali ne dati podpore, ampak je dolžna preiskati in ugotoviti, ali so v vsakem primeru podani v zakonu postavljeni pogoji za podporo, oziroma ali ni podan kak razlog, ki izključuje podporo. (Odločba z dne 26. novembra 1915, št. 7444.)

Predpogoj za pravno zahtevo je, da se je dohodek vpoklicanega zmanjšal. Če se je dohodek zmanjšal in če tako zmanjšani dohodek ne zadošča za vzdrževanje svojih vpoklicanih, tedaj obstoji pravica do podpore. Drugega predpogoja ni. (Odločba z dne 8. novembra 1915, št. 6905.)

Potreba podpore pa mora stati v vzročni zvezi z vpoklicem, da se prizna podpora iz državnih sredstev. Ta dejanski stan pa ni podan, če so svojci po njihovem gospodarskem položaju sicer navezani na zakonito vzdrževalno dolžnost vpoklicanega, pa vpoklicani do vpoklica te svoje dolžnosti ni izpolnjeval. V takem primeru ni mogoče reči, da je preživljanje vsled vpoklica ogroženo. (Odločba z dne 10. julija leta 1915, št. 4715, in z dne 14. februarja leta 1916, št. 3871.)

Po § 7., zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak št. 237, vzdrževalni osebi ne odpade prispevek, če je svojce podpirala občina, društvo ali kaka zasebna oseba. Kajti po tej postavi je pravica do vzdrževalnega prispevka podana, če je bilo preživljanje svojcev do

vpoklica odvisno od delovnega zaslužka vpoklicanega in je to preživljanje po vseh njegovih življenjskih razmerah dejansko ogroženo, pri čemer se ni prav nič ozirati na to, da so svojci od časa vpoklica od kje druge kakor iz državnih sredstev kaj dobivali. Ženi se na primer ne sme odreči podpore s pretvezo, da je imela zadostne dohodke, češ, da jo je po vpoklicu podpiral oče ali ji je občina dala brezplačno stanovanje ali za njo plačala stanarino.

Dejstvo, da vpoklicanec del svoje plače še nadalje vleče, ne more opravičiti, da se zahteva odbije. Paragraf 3. pravi, da je vzdrževalnina le tedaj izključena, če v aktivno službovanje vpoklicanih sploh nič ne trpi na svojem dosedanjem dohodu, pa najsi bo, da svojo plačo ali zaslužek še dobiva iz kakega drugega vzroka — ali pa, da so podane druge, v zakonu navedene okoliščine, ki jih je pa treba ugotoviti, da vsled vpoklica preživljanje svojcev ni ogroženo. Če kdo vleče del plače še naprej, bi se svojcem podpora smela le tedaj odreči, če bi se dognala taka dejstva, da kljub temu zmanjšanemu dohodu preživljanje vendar ne trpi škode. (Odločba z dne 26. novembra 1915, št. 7444.)

Kot časovna doba, ki obstoji za priznanje vzdrževalne podpore, more priti vpoštev le ona, med katero je vsled izpada neobhodno potrebnega delovnega dohodka vpoklicanega bilo preživljanje njegovih svojcev ogroženo. Zna se tedaj pokazati, da v času vpoklica iz kakega v § 3. nanvedenega razloga preživljanje ni bilo ogroženo, pač pa vsled kasnejše nastopivše izpremembe gospodarskih razmer vpoklicanega. V tem primeru gre svojcem, če so podani tudi drugi zakoniti predpogoji, podpora šele od tega časa naprej. Naziranje, da komu, ki mu je bila prošnja odbita, pa je na ponovno prošnjo dobil podporo priznana, gre podpora šele od vložitve nove prošnje, stoji v nasprotju s § 3. in § 6., ki pravita, da podpora pristoji od trenutka, ko je preživljanje prišlo v nevarnost. (Odločba z dne 24. februarja 1916, št. 1355.)

Upravno sodišče pa je postavilo tudi važna pravna načela za postopanje komisij pri ugotavljanju. Razveljavilo je namreč več odločb nižjih inštan, ki so prošnje zavrnile, opirajoč se na poizvedovanje, ki je stalo v nasprotju s trditvami prosilcev. To je posebno važno za revizijske odločbe okr. komisij, pri katerih se stranka pritoži. Komisije morajo vsako prošnjo vnovič preiskati in vnovič o nji sklepati. Stranke imajo 60 dni časa za pritožbe.

Z lastnimi močmi.

Trgovina z jajci. Notranje ministstvo je izdalo naredbo, ki dovoljuje pošiljanje jajc iz ene dežele v drugo le z dovoljenjem deželne vlade. Železnice smejo jajca prevzeti le, če je voznemu listu priloženo prevozno dovoljenje deželne vlade. Nakupovanje jajc od kraja do kraja ali od hiše do hiše za take trgovce, ki imajo svoj sedež izven do-

krat hvala, neznani mi rešitelj, če te morejo poplačati moji zakladi, sprejmi moje ladjo v znak hvaležnosti.

Kapitanova glava se je nagnila, ko je izpregovoril in je umrl. Takoj se je sesul v prah kot njegovi tovariši. Prah smo zbrali in ga pokopali. V mestu sem najel delavce, ki so popravili mojo ladjo. Ko sem zamenjal na ladji se nahajajoče blago z drugim blagom z velikim dobičkom, sem najel mornarje, bogato obdaril prijatelja Muleja in odjadral domov. Med potjo sem še kupčeval. Čez tričetrlet leta sem se vrnil v Balzoro še enkrat bogatejši kot sem bil po kapitanovi dedščini. Someščani so se čudili mojemu bogastvu in moji sreči. Mislili so, da sem našel diamantno dolino starega potnika Lindbada. Pustil sem jim njih vero. Mladi ljudje v Balzori pa morajo od takrat, ko komaj izpolnijo 18 let, po svetu za srečo. Mirno živim v Balzori, le vsako peto leto potujem v Meko, da pomolim za kapitana in za njegove ljudi.

tične dežele, je dovoljeno le onim osebam, ki imajo zato pismeno dovoljenje od notranjega ministrstva. Za prestopke kazni do 5000 K ali do 6 tednov zapora.

Kje se po težkem tedenskem delu najbolje in najceneje zabava? Brez dvomno v »Kino Centralu« v deželni gledališču. Danes v petek je na vrsti velika Wegenerjeva drama »Dijak iz Prage«. Film je dolg 1700 metrov! V soboto 20., **nedeljo 22.** in ponedeljek 23. maja se igra velika pretresljiva kriminalna drama »V krivdo zapleten« s slavnim igralcem Zelnikom v glavni vlogi in izvrstna veseloigra iz meščanskega življenja »Veliki mož«. Nekaj posebnega, napeto zanimivega pa bo na sporedu tudi v torek 24., sredo 25. in četrtek 26. maja: najnovejši film iz doživljajev slovitega detektiva Sturta Webbsa: »Odpiralec pisem«. Ne zamudite, ogledati si teh predstav in rekli boste, da smo prav imeli, da smo vam to zabavo priporočili.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jože Gostinčar.**
Tisk Katoliške Tiskarne.

Pristopajte k Jugoslovan. Strokovni Zvezi!

Slabo prebavljanje

pomanjkanje teka, zaprtje, lenivost črevesa odstranimo s Fellerjevimi nalahno odvajajočimi, želodec krepčajočimi, tek vzbujajočimi rabarbarskimi kroglicami z zn. »Elsa-Pillen«. 6 škatlic franko 4 K 40 h, 12 škatlic franko 8 K 40 h. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatska). Fellerjev bolečine lajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn. »Elsa-Fluid« 12 steklenic franko 6 kron. Nad 100.000 zahvalnih pism in zdravniških priporočil. Rešil je že marsikoga hudih bolečin. Uporabljajo ga pa mnogostransko tudi zdravi!

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilol

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

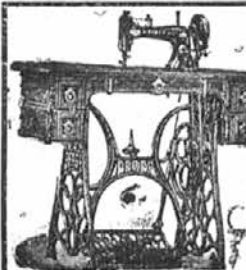
Kdor pristopi kot član h »Gospodarski zvezi«, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber voženj, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavratalo, volno, sukanca itd.

Prediskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

špecialna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAFF 10letna pisarna garancija. Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznane nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vs vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in kleta. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela »Union« za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.